

Behandeling met ciclosporine

Voor wie is ciclosporine bedoeld?

Ciclosporine (merknaam Neoral ®) wordt gebruikt voor de behandeling van zeer ernstige psoriasis en ernstige vorm van atopisch eczeem die niet op andere gebruikelijke middelen gereageerd heeft. Ciclosporine wordt ook als tweede keus behandeling toegepast bij chronische discoïde lupus erythematodes (CDLE), bepaalde vormen blaarziekten (o.a. pemphigus, parapemphigus), lichen ruber planus en lepra.

Voor wie is ciclosporine *niet* bedoeld?

Bij gebleken overgevoeligheid voor ciclosporine of voor een van de overige bestanddelen van ciclosporine, vergevoeligheid kunt u herkennen aan bijvoorbeeld rode vlekjes en bultjes op de huid, jeuk of koorts. (U mag ciclosporine bovendien niet gebruiken wanneer uw nieren niet goed werken of wanneer u hoge bloeddruk, een infectie of bepaalde vormen van kanker heeft.)

Hoe werkt ciclosporine?

Ciclosporine onderdrukt de afweer die bij huidziekten zoals psoriasis en atopisch eczeem ontspoord is geraakt. Het middel wordt ook gebruikt om afstotingsreacties te onderdrukken bij patiënten die een orgaantransplantatie hebben ondergaan.

Hoe ziet ciclosporine eruit?

Ciclosporine kan worden voorgeschreven als capsule.

De capsules van 25 en 100 mg. Zijn blauwgrijs, langwerpig en gelatineus.

De verpakkingen bevatten 30 capsules (3 doordrukstrips à 10 capsules).

U mag niet gelijktijdig worden behandeld met ciclosporine en PUVA- of UVB-licht. Wanneer de behandeling met ciclosporine gestopt is, dient twee à drie dagen gewacht te worden voordat een eventuele behandeling met PUVA- of UVB-licht wordt gestart.

Wat moet u doen als u teveel ciclosporine heeft gebruikt?

Bij gebruik van meer dan de voorgeschreven hoeveelheid kan overdosering plaatsvinden. Als één of meer bijwerkingen in ernstige mate optreden, kan dit wijzen op overdosering. Als u denkt dat er sprake is van overdosering moet onmiddellijk een arts gewaarschuwd worden. Probeer er achter te komen hoeveel werd ingenomen. Volg de aanwijzingen van die arts nauwkeurig op.

Wat moet u doen als u vergeten bent ciclosporine in te nemen?

Wordt per ongeluk een dosis ciclosporine vergeten, neem deze dan alsnog zo gauw mogelijk in. Neem de volgende dosis op hetzelfde tijdstip in als u gewend bent. Als het echter al spoedig tijd wordt voor de volgende dosis ciclosporine, dat wil zeggen dat er nog maar minder dan de helft van de gebruikelijke tijd tussen twee innames over is, moet u de vergeten capsule/tablet niet meer innemen. U neemt dan de volgende dosis ciclosporine op het gebruikelijke tijdstip. De dosis mag niet verdubbeld worden. Als u hierover vragen heeft, raadpleeg dan uw arts.

Wanneer dient u uw arts te waarschuwen?

Waarschuw uw arts of apotheker indien bij u een bijwerking optreedt die niet wordt vermeld in de bijsluiter.

Dosering

Uw arts heeft u voorgeschreven hoeveel ciclosporine u in moet nemen. Deze hoeveelheid staat op het etiket van de apotheek vermeld. Het is belangrijk dat u zich precies aan de aanwijzingen van uw arts houdt. Hiervan hangt namelijk het succes van de behandeling af.

Uw arts heeft u voorgeschreven hoe vaak per dag u ciclosporine in moet nemen. Meestal zal dit twee keer per dag zijn. De juiste hoeveelheid ciclosporine wordt voor iedere patiënt individueel bepaald.

Daarbij kunnen verschillen optreden. Uw arts moet er van op aan kunnen dat u de voorgeschreven hoeveelheid werkelijk inneemt.

Wijze van gebruik

Ciclosporine mag niet met grapefruitsap worden ingenomen, omdat ciclosporine dan minder goed werkt. De capsules moeten in hun geheel worden doorgeslikt. Laat de capsules in de doordrukstrips totdat ze ingenomen worden. De capsules hebben een karakteristieke geur.

Duur van de behandeling

De behandeling met ciclosporine duurt meestal meerdere maanden of jaren en is afhankelijk van de huidziekte.

Wat zijn de resultaten van de behandeling?

Het kan enkele weken tot maanden duren voor u iets merkt van het gunstige effect van dit middel. Voor die tijd kunt u misschien al wel last krijgen van sommige bijwerkingen. Het is de moeite waard om het gebruik toch door te zetten. Voor veel mensen weegt het voordeel van het gebruik uiteindelijk duidelijk op tegen het nadeel. Als het middel is aangeslagen zal de arts meestal proberen de dosering weer wat te verlagen. Dan zullen eventuele bijwerkingen ook minder worden.

Het succespercentage na een goed gevolgde behandelkuur (tussen de drie en negen maanden) ligt voor psoriasis en atopisch eczeem beide rond de 70%.

Wat zijn de bijwerkingen of nadelen van deze behandeling

Zoals alle geneesmiddelen kan ciclosporine naast de gewenste werking ook ongewenste effecten (bijwerkingen) veroorzaken. Bijwerkingen hoeven niet bij iedereen op te treden. Van ciclosporine zijn diverse bijwerkingen bekend. Tot de bijwerkingen die u zelf kunt vaststellen behoren:

- Gedurende de eerste week een branderig gevoel in de handen en voeten.
- Moeheid.
- Hoofdpijn.
- Verlies van eetlust, misselijkheid en soms braken of diarree.
- Af en toe licht trillen van de handen.

- Een toename van de lichaamsbehaarung.
- Gewichtstoename.
- Huiduitslag.
- Een lichte zwelling van het gezicht.
- Zwelling van het tandvlees.
- Toevallen.
- Zwelling van de borsten.
- Pijnlijke of uitblijvende menstruatie.
- Ciclosporine kan leiden tot hoge bloeddruk. Ook kan ciclosporine de werking van de nieren en lever verminderen. Het werken van de nieren en de lever moet daarom vóór, tijdens en na de behandeling regelmatig worden gecontroleerd.

Al deze verschijnselen kunnen weer verdwijnen en zo nodig zal uw arts de dosering van ciclosporine verlagen. Als u veel last heeft van een van de genoemde bijwerkingen doet u er goed aan uw arts te raadplegen. Als u vermoedt dat bij u een bijwerking optreedt die niet in deze bijsluiter staat vermeld, waarschuw dan uw arts of apotheker. U mag echter nooit zelf de dosering, hoe dan ook, wijzigen. Alleen op aanwijzing van de behandelende arts mag de dosering gewijzigd worden, omdat alleen uw arts in staat is uw toestand goed te beoordelen.

Welke voorzorgsmaatregelen moet u nemen?

Gebruik ciclosporine tijdens de zwangerschap alleen na overleg met uw arts. Neem daarom contact op met uw arts als u zwanger bent of als u zwanger wilt worden. Omdat ciclosporine in de moedermelk terecht komt, mag u bij gebruik van ciclosporine geen borstvoeding geven. Als u toch borstvoeding wilt geven, raadpleeg dan uw arts.

Andere geneesmiddelen en stoffen die de werking van ciclosporine kunnen beïnvloeden

Als u verschillende geneesmiddelen gebruikt, kunnen deze middelen elkaar beïnvloeden. Dit kan schadelijke gevolgen hebben. De geneesmiddelen kunnen elkaars werking versterken of verzwakken en er kunnen eerder bijwerkingen optreden.

Vertel uw arts daarom altijd welke geneesmiddelen u nog meer gebruikt, ook als dit maar af en toe het geval is. Dit geldt zowel voor geneesmiddelen die alleen op recept verkrijgbaar zijn als voor geneesmiddelen die u zonder recept kunt kopen. Uw arts en apotheker kunnen beoordelen of ze samen gebruikt mogen worden en of eventuele maatregelen nodig zijn (bijvoorbeeld het aanpassen van de dosering).

Middelen die de hoeveelheid ciclosporine in het bloed verhogen:

- Ketoconazol (anti-schimmelmiddel).
- Erytromycine, josamycine en doxycycline (tegen infecties).
- Geslachtshormonen, waaronder orale anticonceptiva ('de pil').
- Diltiazem, nifedipine en verapamil (zgn. calciumantagonisten).
- Propafenon (gebruikt bij hartkloppingen).
- Methylprednisolon (hormoon) in grote hoeveelheden.

Middelen die de hoeveelheid ciclosporine in het bloed verlagen:

- Barbituraten (in sommige pijn- en kalmeringsmiddelen).
- Fenytoïne (gebruikt bij o.a. epilepsie en hartaandoeningen).
- Rifampicine en nafcilline (tegen infecties).
- Carbamazepine (o.a. gebruikt bij epilepsie).
- Metamizol (pijnstiller).
- Via een ader ingespoten sulfadimidine of trimethoprim (tegen infecties).
- Zowel verhoging als verlaging van de hoeveelheid ciclosporine in het bloed kan ongunstig zijn.

Vragen?

Wij helpen u graag. U kunt contact opnemen met de assistent of uw behandelend specialist, de polikliniek Dermatologie.

- Locatie Molengracht: T (076) 595 30 20
- Locatie Pasteurlaan: T (0162) 32 74 69

www.amphia.nl

Aanbevolen website over dit onderwerp:
www.huidinfo.nl